

RANKING SAMORZĄDÓW

Patrzą w przyszłość, działają dziś

WYNIKI | Poznań, Boguchwała, Strawczyn to zwycięzcy tegorocznej edycji Rankingu Samorządów. Konkurencja była zacięta, a różnice punktowe wśród liderów – niewielkie.

ANNA CIEŚLAK-WRÓBLEWSKA

W Rankingu Samorządów wyróżniamy najlepiej zarządzane samorządy w Polsce. To znaczy takie, które potrafią doskonale gospodarować swoimi finansami, tworząc przestrzeń do realizacji zadań publicznych na najwyższym poziomie. Ustawiamy się docenić te, który uzyskują najlepsze efekty w kilku priorytetowych dla rozwoju społecznego-gospodarczego obszarach: budowy społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnienia kapitału ludzkiego i lokalnej gospodarki oraz budowy nowoczesnej i sprawnej administracji.

Liderzy w miastach

Zwycięzcami XIII Rankingu Samorządów okazali się: Poznań (w kategorii miast na prawach powiatu), gmina Boguchwała (w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich) oraz gmina Strawczyn (w kategorii gmin wiejskich).

Poznań w pełni zasłużył sobie na miano najlepiej zarządzanego miasta, uzyskał bowiem najwięcej punktów w kilku obszarach. Przykładowo może pochwalić się zdro-

wymi, zrównoważonymi finansami. W zeszłym roku wypracowana nadwyżka operacyjna (w skrócie mówiąc, różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) wyniosła aż 12 proc. dochodów ogółem, co było jednym z najlepszych wyników wśród miast. Udało się też zwiększyć inwestycje o ok. 8 proc. Choć taka liczba sama w sobie nie wygląda imponująco, to warto przypomnieć, że akurat w 2016 r. większość samorządów zmniejszyła znacząco (w porównaniu z 2015 r.) swoje wydatki prorozwojowe.

Poznań wyróżnia się także prawie wzorcową współpracą z organizacjami samorządowymi i dużym wysiłkiem na rzecz wsparcia lokalnej przedsiębiorczości. W zeszłym roku na współpracę z NGO's miasto przeznaczyło aż 2,4 proc. swoich wydatków bieżących, a na terenie miasta aktywnie działa (urzędując się o wsparcie w budżecie miejskiego) ponad 1,9 tys. organizacji.

W kategorii miast na prawach powiatu kolejne miejsce zajęły z niewielką różnicą punktową, Bielsko-Biała oraz Nowy Sącz.

Bielsko-Biała duży nacisk kładzie na zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie

gospodarki mieszkaniowej i jakości edukacji. Przykładowo liczba miejsc w przedszkolach, które w różnych formach są finansowane przez miasto, sięga już prawie 3 tys., czyli nawet więcej niż liczba chętnych. Widać także postęp w cyfryzacji szkół miejskich, już 100 proc. z nich – jak informuje miasto – ma dostęp do szerokopasmowego internetu.

Z kolei Nowy Sącz szczególnie wyróżnia się na tle innych miast na prawach powiatu szeroką ofertą rekreacyjną dla dzieci i młodzieży czy wysoką aktywnością organizacji pozarządowych.

Ważny kapitał ludzki

Pierwsze miejsce w kategorii gmin miejskich i miejsko-wiejskich zajęła gmina Boguchwała (woj. podkarpackie). Gmina otrzymała najwyższą (lub prawie najwyższą) punktację w większości wskaźników i kategorii, co świadczy o jej zrównoważonym rozwoju. Ma zdrowe finanse, udaje się jej sukcesywnie zwiększać dochody własne (wzrost w 2016 r. prawie 19 proc.) i utrzymywać wysoką nadwyżkę w budżecie. Mimo spadku inwestycji w ubiegłym roku udało się

Samorządy, z najwyższą liczbą punktów

Miasta na prawach powiatu		Gminy miejskie i miejsko-wiejskie		Gminy wiejskie	
Nazwa	Liczba punktów	Nazwa	Liczba punktów	Nazwa	Liczba punktów
Poznań	73,79	Boguchwała	68,03	Strawczyn	69,82
Bielsko-Biała	68,63	Mszczonów	64,33	Zielonki	62,87
Nowy Sącz	68,02	Legionowo	63,72	Dębno	60,44
Opole	67,86	Zator	63,61	Ożarówce	60,34
Łódź	67,71	Krobia	62,38	Pluźnica	60,34
Świnoujście	67,42	Blonie	62,08	Wąsewo	58,81
Gliwice	66,52	Podkowa Leśna	61,44	Teresin	58,47
Wrocław	65,51	Sianów	61,38	Niwiska	58,12
Rzeszów	65,19	Goleniów	60,61	Bielińny	56,99
Krosno	64,54	Kołobrzeg	60,43	Lipusz	56,78

Źródło: Ranking Samorządów 2017

za to zwiększyć wydatki ogółem na ważne dla mieszkańców dziedziny, takie jak drogi i gospodarka komunalna.

Boguchwała świetnie sobie radzi z budową tzw. infrastruktury społecznej. Przykładowo w gminie jest 18 placówek, gdzie młodzież i dzieci mogą pożytecznie spędzić czas poza szkołą (biblioteki, domy kultury, kluby czy świetlice).

Drugie i trzecie miejsce wśród gmin miejskich i miejsko-wiejskich zajmują odpowiednio Mszczonów i Legionowo (woj. mazowieckie), które ustępują Boguchwałę zaledwie o kilka punktów.

Także w tych gminach widać dbałość o sprawy związane z edukacją, kulturą czy rekreacją dla mieszkańców. To jeden ze sposobów na realizację ważnego zadania, które ciąży na barkach samorządów, czyli budowanie kapitału ludzkiego. Dodatkowo Mszczonów w naszym rankingu uzyskał jedną większą punktację w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a Legionowo – wsparcie lokalnej gospodarki.

Kolejny zwycięzca Rankingu Samorządów 2017 w kategorii gmin wiejskich to Strawczyn z woj. świętokrzyskiego. Strawczyn praktycznie zdekla-

sował rywali w tzw. kategoriach miękkich. Choć we wskaźnikach finansowych plasuje się mniej więcej pośrodku stawki, to zajmuje wysokie pozycje zarówno pod względem współpracy z organizacjami pozarządowymi, infrastrukturą społeczną, jak i e-administracji oraz wsparcia przedsiębiorczości.

Drugie miejsce wśród gmin wiejskich zajęły małopolskie Zielonki. Gmina wyróżnia się m.in. staraniami na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki. Przykładowo, prawie 100 proc. terenu gminy objęte jest planami zagospodarowania przestrzennego, co znakomicie ułatwia procesy inwestycyjne firmom i mieszkańcom.

Trzecie miejsce przypadło zaś gminie Dębno (też z Małopolski), która może pochwalić się znakomitymi wynikami w zakresie aktywizowania społeczeństwa obywatelskiego.

Zmiany w rankingu

W tym roku przedstawiamy już XIII edycję Rankingu Samorządów. Trzeba jednak zauważyć, że metodologia jego przygotowania zmieniła się dosyć istotnie w porównaniu z poprzednimi latami. Jak wyjaśnia

Jerzy Buzek, przewodniczący Kapitału Rankingu Samorządów, wraz ze zmieniającą się rzeczywistością zmieniają się wyzwania stojące przed samorządami, tym samym muszą się także zmieniać narzędzia oceny ich pracy.

Poważną zmianą w naszym zestawieniu jest uzupełnienie go o pytania i wskaźniki, które wcześniej ujmowaliśmy w oddzielnym rankingu Innowacyjny Samorząd. Kapitała uznała, iż kwestie związane z cyfryzacją, nowymi technologiami czy innowacjami są już bieżącym, codziennym wyzwaniem samorządów, a nie swoistą nowinką. Ubyło także parę pytań w ankietach, które wysyłaliśmy do miast i gmin, za to pojawiły się nowe.

W sumie zmiany uległy także liczba punktów, jaką można było maksymalnie uzyskać, oraz znaczenie poszczególnych wskaźników w ogólnej ocenie (obecnie nieco mniejsze znaczenie mają wskaźniki wynikające ze sprawozdań budżetowych gmin).

W efekcie tych zmian tegoroczne wyniki nie są do końca porównywalne z ubiegłymi latami. A jednak to wciąż ranking najlepiej zarządzanych samorządów w Polsce. ©

Jak powstawał ranking - S10

MIASTA NA PRAWACH POWIATU

Poz. 2017	Poz. 2016	Miasto	Województwo	Liczba uzyskanych punktów w Rankingu Samorządów			Wybrane wskaźniki za 2016 r., które były brane pod uwagę w rankingu samorządów										Liczba mieszkańców, w tys.
				Suma punktów	Część I - wskaźniki finansowe	Część II - pytania ankietowe	Dochody własne per capita, zmiana r./r. w proc.	Wydatki inwestycyjne per capita baz środków UE, zmiana r./r. w proc.	Posyłane środki unijne per capita, w zł	Różnica nadwyżki operacyjnej do dochodów, w proc.	Wydatki na transport per capita, zmiana r./r. w proc.	Wydatki na organizację pozarządową, w proc. wydatków bieżących	Nowe, zarejestrowane firmy, na 1000 mieszkańców				
1	2	Poznań	wielkopolskie	73,79	30,02	43,76	16,0	8,8	165	12,4	4,3	2,4	16,3	542,3			
2		Bielsko-Biała	śląskie	68,63	26,81	41,82	17,5	19,7	85	13,0	64,8	0,6	11,1	172,6			
3	9	Nowy Sącz	małopolskie	68,02	26,21	41,81	35,5	29,2	83	4,2	-66,4	3,2	9,7	83,9			
4		Opole	opolskie	67,86	27,89	39,97	15,5	22,0	188	4,0	29,1	1,2	11,0	118,9			
5	14	Łódź	łódzkie	67,71	29,70	38,02	13,0	-17,0	343	7,2	-42,2	1,6	10,9	701,0			
6	17	Świnoujście	zachodniopomorskie	67,42	26,33	41,09	59,4	-2,1	91	7,6	-10,9	1,3	12,8	41,2			
7	3	Gliwice	śląskie	66,52	28,47	38,06	-2,2	22,9	147	15,5	-77,9	0,5	9,0	-183,4			
8		Wrocław	dolnośląskie	65,51	26,42	39,09	12,0	-18,7	331	6,9	-13,7	3,0	10,3	635,8			
9	7	Rzeszów	podkarpackie	65,19	28,33	36,86	18,4	-52,9	384	7,9	-59,2	1,1	12,4	185,9			
10	20	Krosno	podkarpackie	64,54	30,37	34,17	22,7	-25,4	436	13,5	-63,3	1,3	8,6	46,8			
11	16	Cieszyn	śląskie	63,81	28,79	35,02	13,3	6,8	109	7,0	-13,9	2,9	7,9	228,2			
12	1	Gdańsk	pomorskie	63,50	28,86	34,64	11,0	-10,1	380	12,7	-15,5	1,5	14,4	462,2			
13	15	Zielona Góra	lubuskie	63,26	29,09	34,16	20,7	15,1	157	8,2	37,4	2,1	9,6	138,7			
14	19	Lublin	wielkopolskie	63,01	26,09	36,92	18,4	-44,1	237	4,5	-19,4	2,4	11,4	340,7			
15	18	Cdynia	pomorskie	62,80	21,72	41,08	9,4	-46,1	159	5,0	-5,4	3,5	14,4	247,5			
16	8	Kraków	małopolskie	61,53	27,60	33,93	14,8	1,7	154	6,3	-7,0	1,8	15,4	761,1			
17	12	Bydgoszcz	kujawsko-pomorskie	61,33	25,79	35,54	18,6	-12,4	106	10,2	-14,3	2,0	8,6	355,6			
18	11	Olsztyn	warmińsko-mazurskie	61,21	26,40	34,82	6,7	-80,2	323	9,3	-76,1	2,6	10,4	173,4			
19	27	Tychy	śląskie	60,30	27,05	33,26	13,4	-38,6	215	13,4	-10,2	2,0	5,9	128,4			
20	6	Katowice	śląskie	59,85	24,58	35,27	11,7	-47,7	75	13,2	-28,0	0,8	11,8	299,9			
21	25	Zamość	lubelskie	59,50	30,91	28,60	28,1	64,7	200	6,6	23,0	2,0	6,6	84,8			
22	28	Leszno	wielkopolskie	58,73	22,37	36,35	26,3	8,5	5	5,4	-9,7	1,4	10,6	64,6			
23		Kalisz	wielkopolskie	58,66	26,23	32,43	29,7	7,0	86	11,1	-28,4	2,5	6,3	102,8			
24	40	Konin	wielkopolskie	58,04	19,47	38,58	12,6	-21,6	18	6,5	18,1	2,6	11,1	202,7			
25	13	Tonów	kujawsko-pomorskie	56,23	20,30	35,93	13,1	-43,6	97	8,6	-53,3	2,2	7,8	123,8			
26		Corzów Wielkopolski	lubuskie	56,17	26,09	30,07	26,1	133,6	74	8,6	17,2	0,6	7,7	122,7			
27	29	Dąbrowa Górnicza	śląskie	55,39	26,40	29,00	12,3	-41,6	341	8,4	4,5	1,6	6,9	64,6			
28	42	Zory	śląskie	55,38	25,00	30,38	19,7	-17,1	60	8,1	26,9	0,6	7,0	61,9			
29	43	Legnica	dolnośląskie	54,13	21,33	32,81	11,1	-9,1	59	8,4	-22,5	0,9	8,7	100,9			
30	39	Jelenia Góra	dolnośląskie	51,72	20,86	30,86	22,6	12,7	22	4,7	-8,4	1,7	11,3	81,0			